

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ
2011–2015.**

САДРЖАЈ

Одељак 1.	УВОД
1.1.	Уводна реч председника општине
1.2.	Канцеларија за младе
1.3.	Радна група за израду ЛАП-а за младе
1.4.	Методологија рада
Одељак 2.	ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ
Одељак 3.	КОНТЕКСТ
3.1.	Географски подаци
3.2.	Демографски подаци
3.3.	Анализа кључних актера
3.4.	Анализа постојећих ресурса
3.5.	SWOT анализа
3.6.	Истраживање о сопственим потребама младих
3.7.	Пресек стања и положаја младих
Одељак 4.	СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ПРИОРИТЕТИ
Одељак 5.	ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА
5.1.	Повезаност са Националном стратегијом за младе
5.2.	Повезаност са другим локалним стратегијама
Одељак 6.	МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ
Одељак 7.	ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

АНЕКСИ

Анекс 1 Акциони план за 2011. годину

Анекс 2 Акциони план 2012–2015. године

1.1. Уводна реч председника општине

Овај документ **Локални акциони план за младе** је уствари план приоритетних мера, активности и програма у општини Пећинци које треба предузети у наредним годинама како би се створили што повољнији услови за живот младих, за њихово укључивање у друштво.

Сматрам да млади имају права за потпун и складан развој, да живе и расту у породичној средини са пуно љубави и разумевања. Наша локална заједница је дужна да им обезбеди равноправност коришћења, доступност, квалитет и ефикасност свих јавних служби у области здравља, образовања, социјалне заштите, културе, правне и судске заштите.

Основни мотив за израду Плана је управо било све то напред изнето, **а то колико ће се он остварити зависи од нас самих**. Управо та његова спроводљивост у пракси ће потвдити и колико вреди. Но након тога нико неће моћи да каже да није знао за проблеме и замисли.

Овом приликом захваљујем израђивачима овог пројекта на њиховом раду и ентузијазму, посредством којих је интелектуална самосвест наше средине изнова задобила своје поуздање, што ће помоћи и реализацији самог плана у пракси, кроз процесе самоспознаје и самопоштовања свију нас. Јер и ово треба чинити зарад нас самих, зарад наших младих и њихове будућности....

У Пећинцима, новембра 2010.год.

Пећинци

Вуков Сениша
Председник општине

1.2. Канцеларија за младе

Канцеларија за младе општине Пећинци основана је 31.10. 2008. године. Радно место координатора Канцеларије за младе систематизовано је у оквиру Одељења за друштвене делатности. Канцеларија за младе је основана са циљем да на локалном нивоу идентификује проблеме младих, укључи се у решавање тих проблема, и да буде веза између младих и представника локалне самоуправе.

Неки од задатака Канцеларије су:

- осигуравање успешне комуникације свих релевантих и одговорних субјеката за развој младих на локалном, покрајинском и националном нивоу
- организовање разних културних и спортских манифестација
- пружање техничке и финансијске подршке омладинским организацијама и иницијативама младих
- едукација младих по питању писања пројеката
- промовисање волонтеризма међу младима

Координаторка Канцеларије за младе до сада је учествовала на бројним семинарима и обукама (Насиље у породици, Медијска писменост и комуникација са медијима, Обука Координатора канцеларије за младе, Регистар спортских објеката).

Пројекти са којима је Канцеларија за младе аплицирала код МОСа су: Интернет клуб, Инфузија, Млад и безбедан, Здрав стил, мој стил.

КЗМ је заједно са Канцеларијом за ЛЕР учествовала у организовању Сајма Локалне самоуправе и Сајма Invest Expo.

Канцеларија је учествовала и у прикупљању потребних информација за израду промо материјала и ЦД-а Општине Пећинци, као и предлог идејног решења.

1.3. Радна група за израду ЛАП-а за младе

1. Драгица Петковић, начелник одељења за друштвене делатности, ОУ Општине Пећинци, Председник комисије
2. Данијела Овука, педагог у Средњој Техничкој школи "Миленко Веркић-Неша" Пећинци
3. Славица Стошић, професор у Средњој Техничкој школи "Миленко Веркић-Неша" Пећинци
4. Мирјана Пешић, дечији лекар у Дому здравља "Др Драган Фундук" Пећинци
5. Зорица Опачић, гинеколог у Дому здравља "Др Драган Фундук" Пећинци
6. Војновић Ненад, Национална служба за запошљавање Пећинци
7. Ракић Зоран, полицијски службеник
8. Јовица Недић, председник КУД-а Пећинци
9. Дејана Стаменковић, Директор Културног центра Пећинци
10. Биљана Јовичић, Директор Центра за социјални рад Пећинци
11. Тома Ћирковић, у области спорта
12. Радмила Сарих, стручни сарадник за туризам, ОУ Општине Пећинци
13. Љиљана Јеремић, виши сарадник за послове друштвене бриге о деци и породици, ОУ Општине Пећинци
14. Зоран Живановић, Удружење љубитеља реке Саве "Бели Локвањ"
15. Анита Живић, Црвени крст
16. Ђорђе Бранковић, студент Пољопривредног факултета

1.4. Методологија рада

Процес израде Локалног акционог плана за младе (ЛАП) инициран је и вођен у сарадњи са Министарством омладине и спорта (МОС). Целокупност процеса израде ЛАП-а пратио је и усмеравао стручни консултант МОС-а чиме се постигла усаглашеност са Националном стратегијом за младе и АП за младе, као и осталим секторским документима. Уз подршку консултанта, нуклеус будућих стандарда рада КЗМ уграђен је у планиране активности и циљеве ЛАП-а.

Израда ЛАП-а је методолошки заснована на партиципативном приступу, који подразумева директну укљученост свих јавних и приватних заинтересованих страна у току трајања целокупног процеса. Партиципативни приступ у изради ЛАП-а не односи се само на заједничку израду стратешког документа и пратећих анекса, већ омогућава шире учешће заједнице у идентификацији, активирању и координацији партнерстава за имплементацију појединих активности и пројеката.

Разлог за увођење партиципативне методе је пре свега практичне природе. Без партиципативног приступа често се локалним заједницама намећу обавезе да спроведу одређене активности, иако сама заједница није била укључена у тај пројекат. На крају, партиципативни приступ побољшава квалитет донетих одлука тако што омогућава:

- Базу знања за одговоран процес доношења одлука заснованих на чињеницама;
- Широку базу подршке за донесене одлуке;
- Колективно власништво над проблемима и решењима проблема;
- Јачање локалних капацитета за имплементацију пројеката;
- Повратне информације за руководство.

Различити субјекти, са различитим улогама и функцијама, били су укључени у процес израде Локалног акционог плана за младе, почев од фазе планирања па до фазе дефинисања реализације назначених управљачких активности. Све јавне и приватне заинтересоване стране који живе и раде на територији Општине биле су задужене за општу елаборацију Локалног акционог плана за младе, док су стручне стране окупљене у Радну групу и координациони тим учествовали у изради ЛАП-а.

Процес израде Локалног акционог плана за младе састојао се из више фаза.

Циклус израде Локалног акционог плана за младе почео је формирањем Радне групе и дефинисањем основних принципа и вредности на којима ЛАП почива.

У другој фази установљен је контекст, израдом анализе текућег стања заједнице – профилисањем заједнице, и то првенствено из визуре положаја и проблема младих. Конкретно, у овој фази израђени су географски и демографски профил заједнице, анализа кључних актера и расположивих ресурса, SWOT анализа. Такође, за ову прилику спроведено је посебно истраживање младих о сопственим потребама. Резултати тог истраживања битно су допринели дефинисању положаја младих у заједници. На основу резултата добијених у другој фази, урађен је пресек стања и положаја младих у локалној заједници.

Након ове фазе, на основу свих дотадашњих резултата, утврђени су стратешки правци и приоритети ЛАП-а.

Потом су дефинисани детаљни акциони планови, са конкретним активностима које треба спровести.

У наредној фази дефинисани су механизми спровођења ЛАП-а (уз одговарајући мониторинг и евалуацију) и модалитети промоције ЛАП-а.

На крају, нацрт ЛАП-а је читала и дорадила Радна група, а затим га упутила на јавну расправу. Радна група је размотрила све примедбе и сугестије и упутила га Општинском већу, а он утврдио текст предлога за скупштинско усвајање. У општинском буџету обезбеђена су средства за спровођење ЛАП-а чиме је, уз очекивано суфинансирање МОС-а и других донатора, обезбеђено његово спровођење.

Одељак 2. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Локални акциони план за младе општине Пећинци, у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произлазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи Локалног акционог плана за младе су:

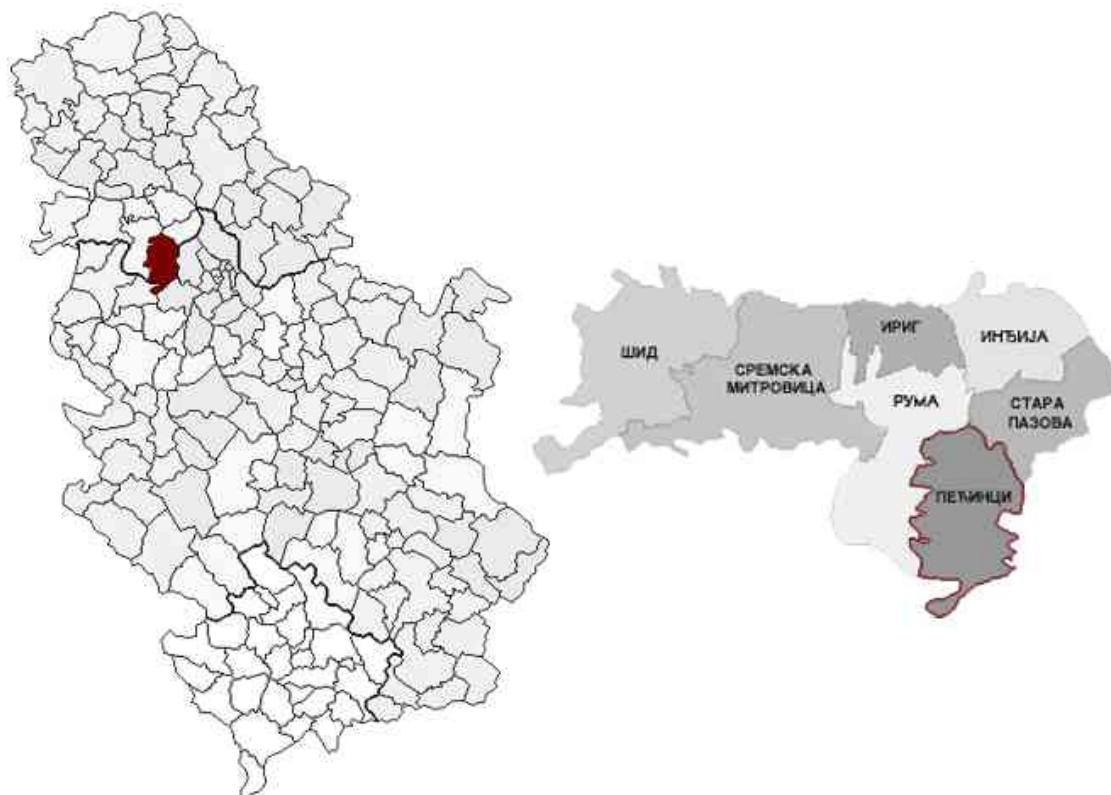
- **Поштовање људских права** – Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расну и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Равноправност** – Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Одговорност** – Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** – Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Млади у Србији Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.
- **Солидарност** – Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.
- **Сарадња** – Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња, на локалном, националном и међународном нивоу.
- **Активно учешће младих** – Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.
- **Интеркултурализам** – Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.
- **Целоживотно учење** – Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.
- **Заснованост** – Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

3.1. Географски подаци

Положај и границе: Општина Пећинци се простире на 489 km². Географски положај одређују координате: 20°00" СГШ и 44°54'33" ИГД. Општина се налази у јужном делу АП Војводине, у субрегиону Срема, односно у делу шире географске регије Подлужје.

Општина административно припада Сремском округу, налази се 25 km западно од Београда на траси коридора Е-10. Обухвата 15 насељених места а седиште општине је у насељу Пећинци.

На истоку се граничи са београдским подручјем, на северо-истоку са општином Стара пазова, на северу и западу са општином Рума а на југу са општинама Шабац и Обреновац. Природну јужну границу чини река Сава, а то је уједно и покрајинска граница према централној Србији.

Слика 1. Положај општине Пећинци у Републици Србији и Сремском округу

Геоморфолошке карактеристике: Најјужнија периферија, односно крајњи јужни део општинског подручја лежи на алувијалној равни Саве. Највећу вредност подручја чини аутентичан сплет мртваја, бара, окана.

Природн ресурси: Од природних богатстава највећи су: река Сава, обрадиво пољопривредно земљиште површине 32.298 ha, шуме површине 10.642 ha и специјални резерват природе Обедска бара. Од изузетног значаја су и извори термалне воде у Купинову који су за сада неискоришћени (укупно 3 бушотине).

Земљиште: Општина Пећинци располаже земљиштем доброг квалитета. У северном и средишњем делу општине преовлађује пољопривредно земљиште доброг квалитета, док јужни део општине покривају, поред пољопривредног земљишта и велики комплекси шума и шумског земљишта у оквиру Специјалног резервата природе "Обедска бара" и у заштиној зони.

Специјални резерват природе "Обедска бара"

СРП Обедска бара је највеће плавно подручје у земљи. Карактерише га изузетно богатство биодиверзитета са значајним присуством ретких и угрожених врста од националног и међународног значаја. У њему се налазе бројни осетљиви екосистеми, посебно влажна станишта, као и прастаре шуме храста лужњака и слатине.

Вегетација је представљена мозаиком шумске, жбунасте, травне, мочварне и водене вегетације. Поред ове мозаичности вегетацијских типова, треба нагласити и велику разноврсност флоре у свим типовима вегетације. Срећу се различите мочварне и водене заједнице: приобалске, заједнице плитких вода, заједнице водених површина, "окана", заједнице мочварних и влажних шума.

Укупно богатство фауне птица је 220 врста, сисара 50 врста са значајним представницима: видра, шакал, дивља мачка, куна златица, водоземци (13 врста), гмизавци (12 врста), 16 врста риба, преко 250 врста инсеката, преко 200 врста зоопланктона, око 180 врста гљива, 500 врста биљака и 50 врста маховина.

Демографски подаци

Број становника: Према подацима Републичког завода за статистику процена је да, закључно са 30.06.2008., у општини Пећинци живи 21.825 становника.

Према последњем **званичном попису** становништва 2002. године, у 15 насеља општине Пећинци живи 21.506 становника. Шимановци имају највећи број становника (3.358), док најмање становника живи у насељу Сибач (544).

1971.	1981.	1991.	2002.
18.490	19.284	20.087	21.506

Табела 1. Број становника у општини Пећинци по пописним годинама

Старосна структура: Попис из 2002. године показује да је у старосној пирамиди најбројнији контингент становништва је у старосној групи од 45 до 49 година (7,77%). Становништво општине Пећинци стари и овај процес је дошао до границе критичности, јер индекс старења износи 0,9, односно у старосној пирамиди контингент најстаријег становништва и најмлађег је готово изједначен.

Број младих у општини Пећинци 2002. године износио је 4.324 што чини 20,1% укупне популације.

Природни прираштај 2002. год. био је негативан (-3 ‰), али ипак нешто повољнији од војвођанског просека (-4,7 ‰). На жалост, негативан тренд се последњих година наставља и према подацима РЗС за 2008. природни прираштај износи -5‰.

Образовна структура у општини није повољна. На попису 2002. у популацији старијој од 10 година скоро 3% становништва је неписмено. Анализа образовне структуре становништва према школској спреми показује да чак 29% становништва старијег од 15 година чини становништво без школске спреме и незавршеног основног образовања. У популацији старијој од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим (37,25%) и основним образовањем (27,83%). Више и високо образовање стекло је свега 4,38% становника.

Пол	Укупно станов. 15+	Без школске спреме	1-3 разреда ош	4-7 разреда ош	Основно образов.	Средње образов.	Више образов	Високо образов.
М	8.866	259	235	1.509	2.376	3.908	207	211
Ж	8.953	668	337	2.188	2.584	2.729	228	135
У	17.819	927	572	3.697	4.960	6.637	435	346

Табела 2. Становништво старо 15 и више година према полу и школској спреми, по попису 2002.

Миграције: У периоду од после Другог светског рата до пописа 1991. године механички прилив становништва је углавном био уједначен и досељено становништво је учествовало са око 5% у укупном броју становника општине. Међутим, ратна дешавања деведесетих година на простору бивше Југославије узрок су значајнијег прилива становника, па је на попису 2002. утврђено да удео досељеног становништва у укупном износи 17%. Највише је досељених из Хрватске, затим из Босне и Херцеговине и Косова и Метохије.

Подаци о дневним миграцијама показују да највећи број дневних миграната место становања напушта због посла (најчешће одлазе у другу општину) 68%, а осталих 32% чине ученици и студенти.

Радни контингент (жене 15-59 год. и мушкарци 15-64 год.) чини 63,98 % укупне популације. Укупан број активних лица је 9.900 према попису 2002. (највећи број активних је у терцијарним и секундарним делатностима).

Укупан број становника	65+	Радно способно			Удео радно способног у укупном (%)	Удео старијих од 65 год. у укупном (%)
		укупно	мушко (15-64)	женско (15-59)		
21.506	3.301	13.761	7.432	6.329	63,98%	15,35 %

Табела 3. Радно способно становништво према попису 2002.

Породице и домаћинства: Према попису 2002. укупан број породица на територији општине је 6.306. У структури породице према броју деце преовлађују породице са два детета (32%), док је оних са четири и више деце само 0,89%. Од укупног броја домаћинстава (6.796) највише је двочланих (22,88%). Просечан број чланова домаћинства је 3,16.

Етничка структура: У општини Пећинци најбројнији су Срби (92,5%), затим следе Роми (3,11%), Хрвата је 0,41%, колико и Словака.

На основу извршене анализе може се оценити да је пораст укупног броја становника резултат позитивног миграционог салда, док је природни прираштај негативан. Дошло је и до погоршања старосне структуре и виталних карактеристика популације. Општину Пећинци захватио је процес демографског старења и општа демографска ситуација на подручју општине се погоршала.

3.3. Анализа кључних актера

3.3.1. Локална самоуправа – најбитнији актер развоја омладинске политике

Општина Пећинци, преко својих органа, у складу са Уставом и законом: доноси програме развоја, доноси урбанистичке планове, доноси буџет и завршни рачун, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, као и организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање.

Општина доноси програме уређења грађевинског земљишта, уређује и обезбеђује коришћење пословног простора којим управља, стара се о заштити животне средине, уређује и обезбеђује обављање послова који се односе на изградњу, ревитализацију и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање локалним и некатегорисаним путевима, као и улицама у насељима.

Општина оснива установе и организације у области основног образовања, културе, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, дечје и социјалне заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање, организује вршење послова у вези са заштитом културних добара од значаја за општину, подстиче развој културно-уметничког аматеризма и ствара услове за рад установа културе чији је оснивач.

Администрацију локалне самоуправе у општини Пећинци чине: Председник општине, Скупштина општине са укупно 30 одборника и Општинска управа са шест одељења (Одељење за општу управу и заједничке послове, Одељење за привреду, Одељење за урбанизам и комунално-стамбене послове и заштиту животне средине, Одељење за друштвене делатности, Одељење за буџет и финансије и Одељење за информационе технологије, локални економски развој и развојно пројектни центар) са укупно 65 запослених.

Канцеларија за Локални економски развој отворена је у априлу 2007. године као организациона јединица чији је основни циљ имплементација Стратегије локалног економског развоја општине Пећинци која је донета у оквиру Програма EXCHANGE. Општина Марибор била је партнерска општина из ЕУ чији су представници активно узели учешће у изради стратегије. Након потписивања протокола о сарадњи и учешћу у USAID-овом MEGA Програму општина Пећинци је преузела обавезу да настави са имплементацијом развојних пројеката дефинисаних Стратегијом Локално Економског Развоја до 2017.

Канцеларија за младе општине Пећинци основана је октобра 2008. године. Функционише у оквиру Одељења за друштвене делатности. Канцеларија представља примарно тело у Општини које се брине о младима. Њени основни циљеви јесу идентификовање потреба и проблема младих и приступање методама њиховог решавања, као и промовисање вредности толеранције, поштовања људских права и равноправности.

3.3.2. Образовање

На подручју општине Пећинци ради 15 основних школа од чега 3 матичне (у Пећинцима, Шимановцима и Купинову) и 12 подручних школа. Укупан број ученика је 1996; број запослених је 208, од чега су 153 запослена наставно особље.

Техничка школа “Миленко Веркић Неша” у Пећинцима је једина средња школа на подручју Општине. Почела је са радом школске 1976/77 године. Настава се обавља у једном школском објекту, а за потребе извођења наставе користе се и просторије ОШ у Пећинцима.

Укупан број ученика је 607, распоређених у 21 одељења, а број запослених 46 од чега је 37 запослених наставно особље.

Школа има образовне профиле у техничкој струци – аутолимари, аутомеханичари, пољомеханичари, бравари, механичар расхладних уређаја, као и образовне профиле у економској струци – економски техничар, трговац и туристички техничар.

3.3.3. Здравство

Здравствена заштита у општини Пећинци је организована преко **Дома здравља “Драган Фундук”** са седиштем у Пећинцима.

Дом здравља у свом саставу има 2 здравствене станице у насељима Шимановци и Купиново и 11 амбуланти у осталим насељеним местима (насеље Сибач нема амбуланту) из чега би се могло закључити да је мрежа здравствених објеката добро развијена. Међутим, квалитет објеката и инфраструктурна опремљеност није задовољавајући у свим објектима. Општина тренутно нема капацитете за стационарно лечење.

Запослених у здравству на територији општине Пећинци има 125, од чега 32 лекара, 3 фармацеута и 90 осталих запослених.

3.3.4. Запошљавање

Национална служба за запошљавање усклађује понуду и тражњу на тржишту рада, посредује између предузећа, центара за обуку и школа, игра активну улогу у развоју локалних стратегија и програма запошљавања.

Филијала Националне службе за запошљавање је институција која организовано брине о незапосленима општине. Незапослени остварују право на обавештавање о могућностима и условима за запошљавање; посредовање у запошљавању; додатно образовање и обуку; мере активне политике запошљавања; новчану накнаду за време незапослености.

Као и у свим другим филијалама НСЗ-а тако и филијала у Сремској Митровици, испостава Пећинци, пружа незапосленим лицима на евиденцији Службе све оне програме који се реализују на подручју целе Републике:

- могућност завршавања бесплатних обука (информатика и страни језик)
- могућност завршавања обука преквалификације и доквалификације
- могућност субвенцирања доприноса за младе до 30 година
- могућност коришћење финансијских средстава НСЗ-а за лица која су заинтересована за покретање сопственог бизниса
- могућности стручног усавршавања и оспособљавања.

Међутим, ови програми не спроводе се у довољној мери, па је у том смислу потребно уложити додатна средства, како би се број незапослених, пре свега младих лица у општини Пећинци смањио.

На територији општине Пећинци, према евиденцији НСЗ, број незапослених лица је 997, од тога 543 мушкараца и 454 жена.

Млади и незапосленост: Број младих незапослених лица у општини Пећинци је 386, од тога 250 мушкараца и 136 жена. Процентуално, број младих незапослених у укупном броју незапослених учествује са чак 38%.

У следећој табели дат је приказ незапослених младих према нивоу образовања:

Ниво образовања	15 - 19 година		20 - 24 година		25 - 29 година	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
I степен	24	7	34	17	40	22
II степен	5	2	6	4	7	5
III степен (КВ)	24	4	34	10	40	14
IV степен (средња)	18	6	24	14	31	19
V степен (ВКВ)	0	0	1	0	1	0
VI степен (виша)	4	1	5	2	5	3
VII-1 степен (висока)	3	1	4	2	4	3
VII-2 степен (магистрат)	0	0	0	0	0	0
VIII степен (докторат)	0	0	0	0	0	0
Укупно I + II степен	29	9	40	21	47	27
Укупно III и више	49	12	68	28	81	39
Укупно	78	21	108	49	128	66

Табела 4: Незапослени млади према стручној спреми

Као што се из наведених података може видети, највише је незапослених младих са средњим образовањем. Такође, велики је и број незапослених младих са I степеном стручне спреме, што је јако неповољан предуслов за добијање неког бољег запослења.

3.3.5. Социјална заштита

Центар за социјални рад Пећинци решава проблеме из области социјалне заштите на територији општине Пећинци. Своју делатност Центар остварује у складу са Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, Породичним законом, Законом и Уредбом о збрињавању избеглица и др. Права која грађани остварују у систему социјалне заштите преко Центра су: заштита деце, омладине, одраслих и старих лица, материјално обезбеђење, додатак за помоћ и негу другог лица, право на помоћ за оспособљавање за рад, право на смештај у другу социјалну установу или породицу.

Центар је основан 1991.године Одлуком о оснивању СО Пећинци. У Центру је запослено осам радника, од којих су шест стручни радници (три социјална радника, правник, педагог и психолог).

Према подацима Центра број корисника примењених облика, мера и услуга је 1259, од тога деце и омладине 392. Заступљеност корисника у односу на укупан број становника је 5,58%.

3.3.6. Култура

У Пећинцима активно раде следеће културне установе и институције: Дом културе, Народна библиотека, Српски музеј хлеба, КУД Пећинци.

Културни центар Пећинци основан је пре 30 година. Тренутно је у овој установи стално запослено 9 радника. Делатност Културног центра је усмерена на културно-уметничку, образовну, приказивачку и галеријску активност. Ово усмерење се пре свега огледа у раду са децом школског узраста и омладином у оквиру уметничког аматеризма.

У оквиру рада Културног центра издвајају се драмска, музичка, фолклорна и литерарна секција.

Поред рада наведених секција Културни центар организује дечју песничку колонију „Обедска бара” која сваке године окупља двадесетак талентоване деце из земље и иностранства. До сада је одржано осам колонија у амбијенту природног резервата „Обедска бара”.

Ова установа организује и литерарни конкурс под називом „На крилима маште” за поезију и прозу и ликовни конкурс са слободним темама и техникама рада.

Образовање и информисање је још један од сегмената рада у Културном центру и одвија се кроз предавања везано за едукацију младих из различитих области.

Народна библиотека у Пећинцима је основана 1972. године са огранцима у Шимановцима, Ашањи и Огару. Основна делатност ове установе је да прикупља, обрађује, чува и даје на коришћење библиотечки материјал (књиге, часописе, новине и остало).

Поред основне делатности библиотека се бави и организовањем културно - образовних програма чији је циљ пропагирање књиге као културног добра и стицање навике читања и служења књигом. Народна библиотека у Пећинцима располаже фондом од 31 000 књига, више десетина часописа, дневних и недељних новина.

Књиге су разврстане и организоване у оквиру одељења за одрасле, одељења за децу, одељења стручне и научно-популарне литературе и Завичајног одељења.

Српски музеј хлеба настао је као резултат сакупљачко-истраживачког рада сликара Јеремије, који се тематиком обредног хлеба бави више деценија. Музеј је почео са радом 1995. године. Обавља делатност сакупљања, заштите, чувања и презентације предмета који су се некада користили у Србији у процесу производње хлеба. Укупни музејски фонд формира око 2000 предмета разврстаних у три тематске збирке: етнографску, археолошку и ликовну.

Поред своје основне делатности Музеј организује стручне скупове, промоције, различите уметничке радионице а посебна пажња се посвећује раду са децом школског и предшколског узраста.

Културно уметничко друштво „Пећинци“ постоји од 1981. године, прво као секција Дома културе, а од 2006. године као самостално културно уметничко друштво. Чланови друштва су одржали велики број концерата, како у свом месту, тако и у многим местима у Србији и републикама бивше Југославије. Учествовали су и на многим фестивалима и смотрима фолклора у иностранству, и то у Грчкој,

Аустрији, Шпанији, Пољској, Словачкој, на којима су остваривали запажене резултате. Друштво тренутно броји око 150 активних чланова, распоређених у четири играчка ансамбла (дечји, омладински, први изводјачки и ветерани) и певачку групу.

3.3.7. Спорт

На територији општине Пећинци постоје 23 организована спортска клуба. Клубови су организовани по дисциплинама и то: фудбал, шах, карате, кошарка, теквондо, боди билдинг, бициклизам и боћање.

Пећинци, као и сва сеоска насеља, имају фудбалске клубове, карате и шаховски клуб имају Шимановци, кошаркашки клубови се налазе у Пећинцима и Шимановцима, теквондо клуб у Пећинцима, боди билдинг клуб у Огару, као и бициклически клуб у Пећинцима и боћарски клуб у Шимановцима.

3.3.8. Туризам

Туристички потенцијал општине је велики јер је јужни део општине богат природним и историјским локалитетима.

Обедска бара је некада била орнитолошки резерват, а данас је специјални резерват природе. Овај пространи мочварно-шумски комплекс налази се уз реку Саву у југоисточном делу Срема. Једно од ретких још очуваних плавних-ритских подручја са специфичностима као што су столетне мешовите шуме храста лужњака или колонија птица мочварица и бројним природним реткостима.

Овај комплекс пружа све услове за пасиван и активан одмор у природи, за излете и шетње око саме Обедске баре код Обрежа или Купинова.

Обедска бара данас представља велики потенцијал за развој туризма у општини Пећинци у виду одрживог развоја туризма као што су викенд туризам, етно, еко туризам, научно-истраживачког туризам, ловни и риболовни туризам, итд.

На подручју Обедске баре постоји и већи број археолошких локалитета и објеката, почев од праисторије преко доба Римског царства до средњег века. Најзначајнија су три локалитета везана за средњи век и то су **црква Светог Луке**, која представља најстарију православну цркву северно од Саве и Дунава, са етно парком, затим **остаци средњовековне тврђаве Купиник** и нешто даље локалитет **манастира Обеда** и црква мајке Ангелине.

Место историје, културе и традиције овог краја јесте **Купиново**, сремско село које је било краљевски град деспота Лазаревића и Ђурђа Бранковића. Оно што, поред ових историјских локалитета, даје посебну атракцију овом делу је то што подручје Купинова поседује ресурс геотермалних вода које спадају у високотемпературне воде.

У самом насељеном месту Пећинци, налази се јединствен у свету **Српски музеј хлеба** са јединственим музејским садржајем у Европи. Овај музеј има око 2000 музејских предмета разврстаних у етнографску, археолошку и ликовну збирку.

3.3.9. Цивилни (НВО) сектор

У општини Пећинци регистровано је неколико организација невладиног сектора, али ниједној од њих проблеми младих нису главно подручје рада.

Удружење жена Сремица општине Пећинци је нестраначка, добровољна организација, основана 2000. године. Средства за рад удружење добија делимично из буџета Општине, а помажу им и људи добре воље. Остварује добру сарадњу са Општином и одлично сарађује са Народном библиотеком и Културним центром.

Програм рада удружења:

- Одржавање културно просветних манифестација
- Чување и неговање традиције Срема
- Хуманитарни рад
- Литерарне вечери
- Неговање кулинарских вештина

Удружење жена "Сремица" је преко Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова примило две приправнице, које волонтирају у Интернет клубу, пројекту Канцеларије за младе, пројекту финансираном од стране Министрства омладине и спорта и Општинске управе општине Пећинци.

3.3.10. Медији

"Радио Доњи Срем" Пећинци основан је 1996. године одлуком СО Пећинци. Приватизован је 2007. године. Радио поседује дозволе РРА. Покрива највећи део Срема, делове Београда, земунску, обреновачку и шабачку општину. Програм се емитује 24 часа дневно, а основни циљ је информисање локалног становништва о раду локалне самоуправе, јавних предузећа, републичких и савезних органа, политичких странака и приватних фирми.

3.4. Анализа постојећих ресурса

У овом одељку дат је преглед постојећих финансијских средстава намењених младима добијених из локалног и/или републичког буџета, и наведене су активности које су реализоване уз финансијска средства из буџета. У одељку су наведена сва издвајања намењена младима (стипендирање младих, плаћање превоза до школе, бесплатне средњошколске ужине...). Подаци су добијени у општинском одељењу за буџет.

Буџет општине Пећинци за 2010. годину се састоји од:
Примања у износу од 1.558.360.000 динара
Издатака у износу од 1.558.360.000 динара

Средства из буџета локалне самоуправе која су у потпуности или углавном намењена младима (2010. година):

Дотација Црвени Крст Пећинци	2.000.000
Дотација Црвеном Крсту за побољшање животног стандарда становништва и реализацију програмских активности	15.000.000
Дотација невладиним организацијама, удружењима грађана	1.500.000
Дотација спортским организацијама	21.200.000
Изградња и поправка спортских терена	5.000.000
Културни центар Пећинци Опрема	500.000
Опрема и набавка књига за библиотеку	176.000
Превоз ученика ОШ	7.500.000
Превоз хендикепиране деце	1.400.000
Превоз ученика СШ	5.500.000
Превоз студената	5.000.000
Студенске стипендије	7.500.000
Апсолвенске екскурзије	600.496
Школа пливања	400.000
Укупно:	73.276.496

Министарство омладине и спорта и локална самоуправа уложили су око 1.200.000 динара у пројекат “Интернет клуб” чији је носилац КЗМ.

Основни материјални ресурси Општине који се непосредно тичу младих јесу:

- простор Дома културе
- простор Народне библиотеке
- школски терени.

3.5. SWOT анализа

S <u>Предности</u> <ul style="list-style-type: none">- Отворена КЗМ- Отворен интернет клуб- Добра сарадња са локланом управом и другим институцијама- Културни центар- КУД Пећинци- Приступ локалним медијима	W <u>Слабости</u> <ul style="list-style-type: none">- Лоша видљивост КЗМ- Неинформисаност младих- Неучествовање младих у предлагању и одлучивању у локалним органима власти- Немотивисаност младих за сарадњу- Слаба обавештеност о отвореним конкурсима- Неорганизовано културно поље- Недовољна финансијска средства за спровођење омладинских пројеката- Лоша економска ситуација
O <u>Могућности</u> <ul style="list-style-type: none">- Дobar географски положај (близина Београда)- Сарадња са другим КЗМ- Конкурси и пројекти- Развијена инфраструктура – добри услови за улагање- Запошљавање	T <u>Претње</u> <ul style="list-style-type: none">- Светска економска криза и рецесија- Недовољна сарадња између институција- Незапосленост младих- Неразумевање и неприхватање новина у раду- Непрепознавање улоге КЗМа

3.6. Истраживање о сопственим потребама младих

У октобру 2010. године Канцеларија за младе је спровела истраживање, које је за циљ имало испитивање потреба младих у општини Пећинци ради адекватног планирања мера и активности које ће се наћи у ЛАП-у за младе.

Упитником је обухваћено 212 испитаника узраста од 15 до 30 година који живе на територији општине Пећинци. У испитивању су учествовали ученици Средње Техничке школе (од 1. до 4. разреда), чланови Културно-уметничког друштва општине Пећинци, студенти, млади који су завршили школовање, запослени, незапослени млади, чиме је обезбеђен свеобухватан увид у потребе и интересовања младих.

У тексту који следи приказани су најбитнији резултати истраживања.

Неформално образовање. Када је у питању неформално образовање млади су највеће интересовање показали за курс енглеског језика (34,90%) и чак четвртина (25%) за курс шпанског језика. За напредну обуку за рад на рачунару определило се 26,41% испитаника, док се нешто мање (21,22%) определило за основну обуку за рад на рачунару. Највећи број ученика средње школе био је заинтересован за компјутерску играоницу (24,52%).

Спорстке активности представљају област у којој су млади показали највећу разноликост интересовања. Фудбалски клуб је привукао највеће интересовање, чак 34,90% од укупног броја испитаника. Након фудбала издвајају се одбојкашки клуб (27,83%) и екстремни спортови (21,22%). У Пећинцима младе такође занимају клуб борилачких вештина (16,98%), активности у природи (15,09%) и тениски клуб (14,62%).

Креативно-уметничке радионице. Област, која мање привлачи пажњу од осталих је област уметничке активности, али постоји одређен број младих који су заинтересовани и за њу. Тако би највећи број испитаника (20,28%) похађало школу сликања и цртања, фото радионицу (19,81%) и филмску и видео радионицу (16,50%). Осим ових радионица млади који су показали интересовање за уметничке активности определили су се и за радионицу чувања народне традиције (10,84%), костимографију и модни дизајн (10,84%) и графити радионицу (10,37%).

Игра и плес је област у којој је највеће интересовање показао женски део испитаника. Издвајају се школа за латино плесове (26,41%), брејкденс (22,64%) и аеробик, пилатес и џез денс (21,69%) за које се определио женски део популације узрасте од 15 до 18 година. Највише интересовања, трећина младих показала је за фолклор (33,49%), како у Пећинцима постоји Културно уметничко друштво са дугом традицијом.

Курсеви. Курсеви о организовању догађаја за младе (како организовати турнире, концерте, фестивале и сл.) интересује трећину испитаника (30,18%). Када су у питању други курсеви корисних вештина листа је следећа курсеви о здравом начину живота (26,41%), курсеви практичних вештина (23,11%), курс прве помоћи (19,33%). Курсеви о покретању и вођењу самосталног бизниса занима 26,88% испитаника узраста преко 18 година који су завршили школовање, који су запослени или траже посао.

Клубови и секције. Млади су у области радионице и дружења највише интересовања показали за волонтерски клуб (подршка људима у невољи: старима,

жртвама насиља, деци без родитеља итд.) чак 36,32%. Трећина испитаника (31,60%) се определило за клуб за дружење и организовање журки за младе. 19,18% показало је заинтересованост за секцију за заштиту природе, што је једна битна тема о којој се данас много говори. Млади су такође заинтересовани за хуманитарне акције и прикупљање новца за сиромашне (16,98%) и психолошку радионицу (16,98%).

КЗМ. Доласком у Канцеларију за младе млади би највише волели да добију информације о могућностима за запослење (45,75%) што наводи на чињеницу да је незапосленост, као и у већини места са неповољном миграцијом младог становништва, највећи проблем. Информације о могућностима за наставак школовања би желело да добије 37,73% младих који завршавају средњешколско образовање. 37,73% испитаника би такође желело да добије информације о могућностима за јефтина путовања. О заштити здравља и здравом начину живота би хтели да се информишу 21,22% испитаника. 19,81% младих преко 18 година би желео да се информише о начину на који се у општини и школи троше паре за младе. 15,56% младих који су били обухваћени овом анкетом жели да добије информације о могућностима за корисно провођење слободног времена, о концертима и културним дешавањима и о могућностима за хуманитарни рад.

Анкета је показала да већина испитаника, иако различитог узраста, сматра да су Канцеларија за младе као и Културни центар општине Пећинци задужени да боље организују садржаје за младе, али исто тако свако од њих би учествовао у самом организовању. Такође су се изјаснили да им, како би квалитетно испунили слободно време, највише недостаје времена. Већина испитаника користи интернет путем кога црпи информације, али у исту сврху користе телевизију, штампану и радио пренос.

3.7. Пресек стања и положаја младих

Проблеми младих у нашој земљи, па и у општини Пећинци, бројни су и разноврсни. Политика за младе дуго година није била приоритет одговорних чинилаца наше заједнице, па се проблемима са којима се млади суочавају нико није бавио на систематизован и ефикасан начин. Последњих година ситуација се мења на боље, али је неопходно уложити много више труда и укључити широк круг институција и организација које се баве младима у решавање њихових проблема.

- **Проблем активизма и мобилности младих**

Да би допринели свом бољем положају, али и развоју целокупне заједнице млади треба да буду укључени у процес доношења одлука. Међутим, таква прилика им се не пружа у довољној мери.

Сличан проблем имају и млади у општини Пећинци. Од њих се очекује да, као носиоци будућих друштвених промена, буду одговорни, да брзо реагују и учествују у процесу одлучивања, али права подршка да постану активни у локалној заједници, углавном изостаје. Уз то, млади нису довољно обавештени на који начин могу бити ефикасно укључени у одлучивање у локалној заједници. О активностима младих и могућностима њиховог укључивања у доношење одлука информације и обавештења нису систематизована, нити су разумљива младима. Млади морају да се мотивишу и подстакну да буду активни чланови друштва, нарочито када су у питању проблеми који их директно погађају. У том смислу, један од задатака свих релевантних чинилаца треба да буде боља информисаност и мотивација младих да нађу своје место у процесу доношења одлука и прихватању одговорности. Канцеларија за младе треба да постане чинилац којег ће млади препознати као партнера и посредника у сарадњи са локалним властима. Она треба да обезбеди све релевантне информације младима како би подстакла њихов активизам.

Иако је велики проценат младих (чак 36%), који су учествовали у истраживању спроведеном за потребе овог ЛАП-а, исказало жељу и интересовање да постану чланови волонтерског клуба, мало њих се заиста опробало у волонтерском раду. Акције које се заснивају на добровољном раду нису у довољној мери и на прави начин представљене младима.

На територији општине Пећинци не постоји ниједна права омладинска невладина организација, чије би активности биле првенствено усмерене на младе, њихове проблеме и потребе. То додатно отежава положај младих у овој општини и умањује могућности њиховог ангажмана. Канцеларија за младе треба да помогне младима да се самоорганизују и оснивају омладинска удружења, јер ће на тај начин најбоље допринети себи, али и целокупној заједници.

Ни мобилност младих општине Пећинци није на задовољавајућем нивоу. Осим школских екскурзија и путовања у личном аранжману, млади не наводе друге начине да путују, упознају друге културе и размењују искуства са вршњацима. Младима недостају информације о савременим могућностима путовања (размене студената, волонтерски рад у иностранству, путовања ради учења језика, семинари, конференције, стипендије).

Оснивањем КЗМ начињен је први корак ка озбиљнијем и свеобухватнијем решавању наведених проблема и потреба младих. Због тога је веома важно да се рад КЗМ и на даље финансијски и институционално помаже.

- **Проблем незапослености младих**

Незапосленост представља један од водећих проблема са којим се суочавају млади, али и целокупна заједница. Свеукупан развој једног друштва зависи од успешности решавања проблема незапослености, пре свега млађе популације.

Према евиденцији НСЗ, у Пећинцима је највише младих са завршеном средњом школом који траже посао. Њихово формално образовање најчешће не одговара потребама привреде. Наш образовни систем није довољно флексибилан и споро одговара на промене до којих долази на тржишту рада. Осим тога, млади нису у довољној мери информисани на који начин могу да покрену сопствени бизнис или да се преквалификују за неко друго занимање. О томе говори и података да скоро половина младих који су учествовали у истраживању спроведеном за потребе овог ЛАП-а наводи да би доласком у КЗМ највише волели да добију информације о могућностима за запослење. У том смислу, НСЗ у сарадњи са КЗМ, локалним медијима и невладиним сектором треба да уложи више напора да информације о програмима и активностима које спроводи (сајмови запошљавања, обуке, курсеви, програми доквалификација и преквалификација, програми samozapošljavanja) буду доступније младима. Што се тиче неформалног образовања, млади су у истраживању које је спроведено за потребе овог ЛАП-а навели да су највише заинтересовани за курсеве језика (енглеског и шпанског) и напреднију обуку за рад на рачунару. Одређена понуда оваквих курсева у општини постоји, али не у довољној мери. КЗМ треба да буде организатор и/или посредник у организовању курсева и обука које ће младима помоћи да савладају нове вештине и постану конкурентнији на тржишту рада.

Недостатак радног искуства и стручне праксе још је један од проблема са којима се суочавају млади општине Пећинци приликом тражења посла. Мало је предузећа спремно да запосли младог радника који поседује само теоријско знање, јер његова обука у првим месецима и годинама рада је додатни трошак привреди, која је и овако у тешком положају. Због тога је јако важно међу младима промовисати волонтерски рад током школовања. С друге стране, неопходно је наћи начина да се привредни субјекти и образовне установе повежу и континуирано и квалитетно сарађују у стручном и практичном образовању ученика.

Истраживање и праћење тржишта рада, организовање различитих обука и курсева, информисање младих о дефицитарним занимањима и начинима samozapošljavanja, само су неки од корака које Канцеларија за младе, у сарадњи са НСЗ, локалном самоуправом, привредним субјектима и цивилним сектором, треба да предузме у циљу решавања проблема незапослености младих.

- **Недовољни и неадекватни културно-образовни, спортски и други садржаји за младе**

Млади у општини Пећинци свесни су да своје слободно време не проводе на најквалитетнији начин. У спроведеном истраживању наводе да понуда културних, спортских и забавних садржаја у општини није на задовољавајућем нивоу. С обзиром на то да је цела општина састављена од мањих сеоских насеља, недостатак простора у којем ће се одвијати културна дешавања примарни су проблем у овој области. Културни центар Пећинци и Народна библиотека организују културно-образовне програме, али то није довољно, нарочито ако говоримо о интересовањима савремене омладине.

Млади су нарочито заинтересовани за спортске активности (фудбал, одбојку, борилачке вештине, бициклизам). Скоро у свим местима постоје отворени спортски терени, али њихово стање није задовољавајуће. Улагање у спортску инфраструктуру омогућило би већем броју младих људи да се професионално и рекреативно баве спортом и стварају здраве навике.

Када су у питању интересовања младих у области плеса и игре, највећи број младих занима фолклор, јер КУД Пећинци има дугу традицију и доста успеха у

раду. Поред овога, женски део младе популације нарочито је заинтересован за латино и модерне плесове.

Креативне радионице и секције постоје у програмима основних школа, као и у оквиру Културног центра, али млади нису у довољној мери заинтересовани за учешће у њима. Највећи број њих би, ипак, волео да се опроба у фото и филмској радионици. Организовање оваквих радионица, уз мини фестивал аматерског филма, био би добар начин да се младим креативним људима овог краја пружи могућност да искажу свој таленат.

Основни проблем који се може уочити када су у питању млади и њихово слободно време је недостатак информација. Постојећи начини информисања младих о дешавањима за младе, неадекватни су и у распореду са потребама младих. Осим тога, млади се углавном на културним дешавањима појављују само као пасивни посматрачи, па је потребно осмислити начине како да се млади што више ангажују и у осмишљавању и реализацији културних програма.

Канцеларија за младе је добра полазна основа за ангажовање младих у култури и образовању. То је место на којем млади могу да се информишу о свим за њих важним питањима, али и да се окупљају, друже и заједничким радом стварају нове и квалитетне програме.

• **Здравље младих**

У оквиру друштвене бригае за здравље, посебну пажњу треба посветити здрављу младих. Изузетно је важно кренути на време са едукацијом деце и оmladine о значају превенције.

Према подацима Светске здравствене организације, болести зависности, полно преносиве болести и депресија највише угрожавају здравље младих у Србији.

Носилац здравствене заштите на територији општине Пећинци је Дом здравља “Драган Фундук” у Пећинцима, са мрежом здравствених станица и амбуланти у осталим насељима. Иако је мрежа амбуланти добро распоређена, да би здравствена заштита становништва била боља потребно је улагање у модернију опрему, али и реконструкција дотрајалих објеката.

Млади у Пећинцима немају довољно информација о сопственом психо-физичком здрављу. Недостаје саветовалиште за младе, али и омладинске организације које ће се бавити промовисањем здравих стилова живота младих. У недостатку здравственог образовања, у школама је неопходно организовати предавања и радионице са темама које се тичу здравља младих (репродуктивно здравље, штетан утицај алкохола, дроге и дувана, емотивна стања, здрава исхрана).

Поред свега наведеног, неопходно је и организовање сталних активности на пољу едукације и саветовања младих, кроз сарадњу са различитим установама, а све у циљу развијања личне одговорности младих за сопствено здравље.

• **Социјално угрожени млади**

Социјална заштита деце и омладине посебно се третира у Стратешком плану за развој услуга социјалне заштите општине Пећинци. И поред тога, неопходно је и на овом месту указати на овај проблем.

Од свих услуга које Центар за социјални рад Пећинци пружа, међу децом и младима највише је корисника материјалне помоћи. Број деце и младих без родитељског старања и из породица са поремећеним односима такође је значајан. Код одређеног броја малолетника приметна је повећана агресија и насилничко понашање.

Да би се овим младим људима помогло на адекватан начин потребно је радити на превенцији. Неопходан је превентивни рад у циљу спречавања насиља

у породици и у вршњачким групама. Такође, потребно је осмислити превентивни програм рада са децом из ризичних породица и децом и омладином са поремећајем у понашању (хиперактивност, агресија у односу на осталу децу).

Да би се ови проблеми решавали на адекватан начин потребно је обезбедити бољу сарадњу свих институција на локалном нивоу које се баве децом и омладином (школе, предшколска установа, Центар за социјални рад, Дом здравља, локална самоуправа, КЗМ).

Одељак 4. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ПРИОРИТЕТИ

При решавању наведених проблема три стратешка правца карактерисаће приступ којим се максимализује ефекат спровођења Локалног акционог плана:

- 1) Повећање обима, квалитета и примерености услуга и активности намењених младима;**
- 2) Ојачавање локалних ресурса за омладински рад;**
- 3) Развијање регионалне сарадње за спровођење омладинске политике.**

Логика везе између ова три стратешка правца јесте у идеји да фундаменталне промене у прилагођености програмских садржаја за младе, повећању њихове разноврсности, доступности и обухвата – јесу могуће само ако се локални капацитети свих актера у заједници који раде са младима, а посебно Канцеларије за младе, ојачају, додатно умреже и прилагоде партиципативном менаџменту који укључује и саме младе; компезација за недостатке ресурса у самој заједници, у многим случајевима може се пронаћи коришћењем ресурса у региону.

За дефинисане групе проблема, локална заједница се одлучује да делује кроз четири међусобно повезана приоритетна подручја рада са младима:

- 1. Оснаживање активизма и повећавање мобилности младих;**
- 2. Унапређивање свих облика запошљавања, samozapoшљавања и предузетништва младих;**
- 3. Унапређење културних, спортских и других садржаја за младе;**
- 4. Развијање социјалне инклузије и здравих стилова живота младих.**

Приоритети наведени по редоследу у целини одговарају по редоследу дефинисаним проблемима у „Пресеку стања“. Међутим, сходно прихваћеном холистичком приступу у развоју националне и локалне омладинске политике, деловања на остварењу једног приоритета по правилу доприносе и стварању предпоставки и/или директном остварењу других приоритета, те стога овако дефинисани "приоритети" осликавају логичку схему управљања променама која стално тежи да пружи допринос интегралној промени у заједници.

Приоритет 1.

Оснаживање активизма и повећавање мобилности младих

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку „Пресек стања и положаја младих“, посебно са проблемима неразвијености грађанског активизма, партиципације младих у процесима одлучивања у школама, установама културе и политикама локалне самоуправе, те са блиским питањима попут некоришћења ресурса којима се млади укључују у омладинску размену на регионалном и ЕУ нивоу, тј. са недовољно доступним информацијама о могућностима за ангажман младих...

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Апатија и незаинтересованост младих: непреузимање одговорности, одсуство препознавања сопствене важности и самопоуздања, креативности, одсуство осећаја припадности заједници;
- Млади немају добар приступ информацијама о могућностима њиховог учешћа у друштву и неформалном образовању;
- Недостатак простора и мали број удружења са чијим деловањем би се млади идентификовали: простор за рад и информисање, одсуство подршке за одрживост организација и иницијатива младих;
- Нема омладинских програма и адекватних пројеката који би заинтересирали ширу друштвену заједницу;
- Недовољан број трајних и одрживих волонтерских програма и недовољан број волонтера.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

- 1. Јачати капацитете КЗМ;**
- 2. Повећати ниво информисања младих о могућностима омладинског активизма и програмима за младе;**
- 3. Развити активизам и волонтеризам младих у Свилајнцу;**
- 4. Укључити младе у програме омладинске размене у региону и ЕУ.**

Приоритет 2.

Унапређивање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку "Пресек стања и положаја младих", посебно са проблемима незапослености и недостацима образовног система и система неформалног образовања.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Недовољна понуда неформалног образовања, попут курсева информационе писмености и страних језика, утиче на ниже квалификационе способности незапослених младих.
- Средњошколци стечена знања недовољно продубљују кроз праксу, те на тржиште рада наступају без искуства које им је потребно да би се запослили;

- Млади са ресурсима да се баве пољопривредом недовољно су подржани од локалних и регионалних стручних служби које треба да им олакшају приступ знањима и информацијама и контактима потребним за успех на компетативном тржишту;
- Неразвијен процес каријерног вођења и саветовања, који има за циљ да младима олакша одабир школе и будућег занимања и проналажење посла;
- Предузетнички дух код младих је недовољно развијен, а не постоји изграђен систем подстицања и развоја предузетништва код младих.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. **Унапредити конкурентност младих на тржишту рада путем унапређења формалног и подстицањем различитих облика неформалног образовања младих;**
2. **Развијати услуге каријерног вођења и саветовања код свих релевантних актера (школе, НСЗ, КЗМ...)**
3. **Развијати предузетништво кроз различите програме и мере подршке младима који почињу сопствени бизнис;**
4. **Промовисати и подржати развој пољопривредног домаћинства на компетативном тржишту.**

Приоритет 3.

Унапређење културно-образовних, спортских и других садржаја за младе

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку „Пресек стања и положаја младих“, посебно са проблемима у вези са културно-образовним и спортским садржајима, као и са недовољном понудом за квалитетно провођење слободног времена уопште.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Неадекватан квантитет и квалитет културно-образовних, спортских и других забавно-рекреативних садржаја за младе
- Мали број и неадекватна опремљеност објеката и простора и намењених младима (простор за рад и реализацију садржаја),
- Неадекватно информисање о дешавањима за младе - постојећи начини информисања младих у раскораку са потребама младих
- Недовољна заинтересованост младих за садржаје из културе
- Недовољна партиципација младих у осмишљавању културно-образовних, спортских и других забавно-рекреативних програма
- Недостатак различитих видова неформалног образовања

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. **Укључивање младих у креирање и реализовање културних, спортских и забавно-рекреативних садржаја;**
2. **Изградња и адаптација простора за младе;**
3. **Развијање нових облика забавно-рекреативних активности, атрактивних за младе;**
4. **Развијање неформалног образовања.**

Приоритет 4.

Развијање социјалне инклузије и здравих стилова живота младих

Овај приоритет за развој заједнице у директној је вези са представљањем и разматрањем изнетима у одељку „Пресек стања и положаја младих“, посебно са проблемима локалне здравствене заштите, ангажовања младих у организацијама које се баве превенирањем и смањењем болести зависности, заштите репродуктивног здравља, сузбијањем наркоманије и алкохолизма. Безбедност младих у саобраћају, у школи или на местима на којима се окупљају млади, у јасној је вези са питањима социјалне патологије која нпр. произилазе из наркоманије и опијања. Такође, приоритет је повезан и са неопходношћу унапређења социјалне заштите, путем едукације и директним ангажовањем младих.

Разматрани проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска подручја:

- Недовољно организованог и континуираног рада на превенцији: болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија), сексуално преносивих болести и ХИВ-а, менталних проблема у развојном добу, агресивног понашања и насиља
- Недовољно развијена свест младих о здравим стиливима живота и недостатак подршке правилном психо-физичком развоју младих у областима: развоја здраве и стабилне личности код младих, рекреација, исхрана и репродуктивно здравље.
- Поремећено понашање младих због неконтролисаног конзумирања: алкохола, цигарета и психоактивних супстанци.
- Релативно висок број социјално угрожених младих и младих из сиромашних породица.

За решавање уочених проблема локална заједница поставила је себи следеће специфичне циљеве:

1. **Унапредити социјалну одговорност заједнице према младима;**
2. **Подстицати ангажовање младих у области социјалне заштите;**
3. **Развијати свест о здравим стиливима живота;**

4. Унапредити психофизички развој младих.

Одељак 5. ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

5.1. Усклађеност са Националном стратегијом за младе

Локални акциони план за младе општине Пећинци у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта, усвојила Влада Србије. Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др, као и са одговарајућим међународним документима. Сваки национални документ предвиђа мере подршке и дефинише акције на локалном нивоу, јер је јасно да само јасна повезаност и усклађеност акција на оба нивоа, националном и локалном, може да доведе до унапређења друштвене заједнице у целини.

Тако и Локални акциони план за младе, који директно претаче принципе и вредности и стратешке и специфичне циљеве дефинисане Националном стратегијом за младе у конкретне акције на локалном нивоу, увезује све принципе дате у наведеним националним документима, а који се тичу младих.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Пећинци полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

1. Подстицање младих да активно учествују у друштву;
2. Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
3. Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
4. Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
5. Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
6. Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
7. Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
8. Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;
9. Унапређивање безбедности младих;
10. Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
11. Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су специфични циљеви и мере за њихово остварење. Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

5.2. Усклађеност са другим локалним стратегијама

Општина Пећинци усвојила је Стратегију локалног економског развоја 2007-2017. Поред овог стратешког документа, донет је и Стратешки план за развој услуга социјалне заштите 2008-2012, као и Локални план акција за децу и младе.

Локални акциони план за младе у сагласности је са наведеним стратешким документима Општине.

Поред опште усаглашености, одређени приоритети и специфични циљеви Локалног акционог плана за младе посебно се поклапају са следећим циљевима **Стратегија локалног економског развоја**:

КЉУЧНА ОБЛАСТ Ф: ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА

5. Акциони план

5.7. Увођење ICT технологија

- 5.7.1. Изградња ICT мреже за институције и грађане (кабловски систем)
- 5.7.2. Оспособљавање грађана за коришћење и примену ICT технологија
- 5.7.3. Бесплатан интернет за све грађане општине
- 5.7.4. Рачунари у свим школама
- 5.7.5. Интернет кафе-тачка за бесплатан улазак на интернет

5.8. Социјална заштита

- 5.8.1. Едукација и превентива заштите здравља жена
- 5.8.2. Волонтерски рад у области бриге за старе и немоћне
- 5.8.3. Едукација социјално угрожених група (роми, расељна лица, избеглице)

5.9. Уређење јавних површина

- 5.9.1. План уређења јавних зелених површина
- 5.9.2. Бицикл стазе које повезују целу територију општине и Београд
- 5.9.3. Сигнализација (инфо табле)
- 5.9.4. Рампе за инвалиде у јавним институцијама и на јавним местима

5.10. Квалитетно слободно време

- 5.10.1. Изградња Школско-спортског центра у Пећинцима
- 5.10.2. Изградања отворених спортских терена у селима где их нема

- 5.10.3. Адаптација и изградња простора за индивидуалне спортове
- 5.10.4. Градња бициклических стаза
- 5.10.5. Рекреативне стазе
- 5.10.6. Коњички спорт
- 5.10.7. Балон сала
- 5.10.8. Игралшта за децу на отвореном
- 5.10.9. Изградња базена

5.11. Информисање

- 5.11.1. Формирање општинске телевизије
- 5.11.2. ВЕБ страна са форумима

5.12. Политика за младе

- 5.12.1. Сарадња са банкама за повољне кредите за младе
- 5.12.2. Организација програма и манифестација за младе
- 5.12.3. Волонтерски рад младих
- 5.12.4. Афирмација талената-курс за најидеју
- 5.12.5. Помоћ младима без образовања за стицање звања
- 5.12.6. 10% младих у свим активностима и пројектима у општини

Локални акциони план за младе у сагласности је и са **Стратешким планом за развој услуга социјалне заштите 2008-2012**, а нарочито у следећем:

ПРИОРИТЕТ: 1. Заштита деце и младих

Стратешки циљ: Побољшање квалитета живота деце и младих у општини Пећинци

Оперативни циљеви:

- Стварање услова за квалитетно коришћење слободног времена деце и младих
- Смањење обима ризичног понашања деце и младих

Локални акциони план за младе у сагласности је са **Локалним планом акције за децу и младе**. Поред опште усаглашености ових докумената, одређени приоритети и специфични циљеви Локалног акционог плана за младе посебно се поклапају са следећим циљевима и приоритетима Локалног плана акције за децу и младе:

Приоритет 1: - Побољшање здравља деце и омладине -

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

1. Превенција и рано откривање поремећаја у развоју
2. Развијање личне одговорности младих за сопствено здравље
3. Унапређење здравља деце и младих из маргинализованих група и деце и младих са инвалидитетом и деце и младих са тешкоћама у развоју

Приоритет 3: - Квалитетно и организовано коришћење слободног времена -

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

1. Промоција значаја квалитетног коришћења слободног времена
2. Организовање секција и додатних програма за децу и младе
3. Укључивање ученика у друштвено-користан рад
4. Примена донетих законских прописа и правила која се односе на малолетна лица

Одељак 6. МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Наведени механизми претпостављају оснивање Савета за младе. Уколико оснивање није у скоријем плану, навести уместо Савета неко друго релевантно општинско тело.

Управљање у процесу спровођења Локалног акционог плана за младе

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Локалног акционог плана за младе јесте Канцеларија за младе, док главне активности и њихово спровођење надгледа **Савет за младе**. Локални координатор/ка чини спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, **Савета за младе**, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима. Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних владиних и невладиних институција и организација са републичког нивоа.

Резултати рада Канцеларије за младе, кроз извештаје за чију је израду задужен локални координатор/ка, биће презентовани председнику општине и члановима Савета за младе, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују у усвојеним роковима. Административно-техничка подршка локалном координатору/ки биће обезбеђена кроз ангажовање лица која ће заједно са координатором/ком чинити Тим Канцеларије за младе, са јасно дефинисаним описом послова и задатака за сваког члана/чланицу Тима.

Праћење и евалуација

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Локалног акционог плана за младе врше:

Тим за мониторинг – прати реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финасирају се из општинских средстава. Тим за мониторинг чине три представника, следеће структуре:

- локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије (финансијски мониторинг)
- представник/ца локалне самоуправе (Канцеларија за младе)
- представник/ца **Савета за младе**

Процедуру мониторинга и начин и структуру извештавања формулисаће Савет за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе. Тим за мониторинг своје извештаје на месечном нивоу доставља Председнику општине, Одељењу за буџет, Локалном координатору/ки и Савету за младе.

Тим за евалуацију – прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава тромесечно Савет за младе.

Тим за евалуацију чини 5 представника/ца следеће структуре:

1. Представник/ца локалне самоуправе
2. Представник/ца Тима за мониторинг
3. Стручно лице из институције, која се бави пројектном тематиком

4. Додати

5. Додати

Извештај Тима за евалуацију доставља се председнику општине и Савету за младе, преко Канцеларије за младе. Овај Извештај је основни документ на основу којег ће се радити ревизија Локалног акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финасиране као и њихов утицај на локалну средину.

Одељак 7. ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Јавна расправа је последња фаза израде сваког планског документа, након чега се, уз анализу пристиглих коментара, план упућује надлежном органу на усвајање. Овим процесом омогућено је најширем кругу грађана да учествују у процесу планирања и доношења одлука које су од значаја за њихов живот у локалној заједници.

У случају Локалног акционог плана, процес јавне расправе подразумева јавно представљање општинских приоритета у вези са питањима и проблемима младих, као и мерама за њихово решавање, кроз све расположиве медије на локалном и/или регионалном нивоу.

Поред промотивних активности, јавна расправа треба да представља и механизам којим грађани могу да доставе своје коментаре, допуне или измене.

Наведени процес подразумева јавно представљање приоритета општине Пећинци по питању младих и то ће се вршити путем локалних медија и општинског сајта. Интегрални текст Локалног акционог плана за младе треба да буде изложен на огласној табли Општине и на званичној општинској интернет презентацији, а грађани могу да у одређеном временском периоду доставе своје коментаре Канцеларији за младе.

После јавне расправе, Канцеларија за младе заједно са релевантним општинским телом размотриће све новопристигле идеје и одлучити да ли је могуће увести неке измене у Локални акциони план за младе и какве ће те измене бити.